

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

Hic velim probes te, mi Christiane! utrum hanc naturæ tuæ corruptionem unquam rectè agnoveris, de eaq̄ serio dolueris?

O quam multi reperiuntur, qui apud semetiplos prudentes sunt, Rom. 12, 17. ideoque preces negligunt, omnia viribus suis metientes. Quid mirum igitur quod omnia adverso Marte gerant, ut dici de eis possit: Dilexit maledictionē & veniet ei, Pl. 109, 18.

Veri Christiani omnia, quæ faciunt in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Jesu Christi faciant, Col. 3, 17.

A Jove fac orfium, ne serpens det tibi morsum.

Cor hominis disponit viam suā, sed Domini est, dirigere gressus ejus, Prov. 16, 9.

O quam multi quoque sunt, qui spiritua-lem miseriam non sentiunt, in quamper tristem Protoplastorū lapsum incidimus. Licet enim de notitia nostri subinde prædicetur, & ut juxta Decalogū nos ipsos probeamus injungatur, tamen multi putant, se non adeo malos esse, quales in concionibus delineantur, sed sibi ipsi blandiuntur, & sic nunquam ad notitiam sui perveniunt. Sed sibi ipsis incommodant.

Nisi enim naturæ nostræ depravationem rectè expenderimus, quomodo ad spiritua-lem regenerationem pervenimus, sine quâ tamen nemo regnum Dei videre potest, Joh. 3, 3. Quin renati quoque non planè ex-empti hinc sunt, sed queri tenentur: Scio quod in me, h. e. in carne meâ non habitat bonum, Rom. 7, v. 18.

Ideo securitati nos non trademus, sed Lothi meminerimus, qui Sodomis egressus, & extra periculum se constitutum existi-mans, à Diabolo seductus, incestum cum filiabus suis commisit, Gen. 19, 33. Sic adhuc se res habet, ut nihil metuentibus nobis pe-

riculum quàm proximè instet. Beatus verò qui semper est avidus, Prov. 28, 14.

De Secundo.

PRogrediemur nunc ad alteram partem *Ἐπίγνωσις*, sive notitiam Domini nostri Jesu Christi contemplaturi. Hic nobis commendatur:

I. *Tanquam unicus cunctorum beasifica-tor.* Ideo sub exordium Evangelii ait: Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis, eoque & corporalem & spiritualem visionem intelli-git. Sicut *ex opposito* apparet, ubi Regum & Prophetarum V. T. meminit, eosque idem non vidisse, asseverat. Spiritualiter & illi Christum viderant, siquidem expressè Ser-vator de Abrahamo dicit, quod viderit diem suum, & gavifus fuerit, Joh. 8, § 6. Sed Apo-stoli hanc gratiam à Deo impetrarunt, quod *Christum & oculis corporis & fidei conspexerint*, & hoc respectu quoque beatiore de præ-dicandi sunt, quàm Patriarchæ V. T. Inter-eà Christus fundamentum est, in quo bea-titudo, tam in V. quàm N. T. fundatur. Christus Jesus enim heri & hodie, idemque etiam in secula, Hebr. 13, 8.

Errant igitur, qui summum suum bo-num quærunt:

1. *In mundi gloriâ*, quæ nihil aliud est, quàm *πολλὴ φαντασία*, Act. 25, v. 23. & velut umbra transit, Sap. 5, 9. Ideoque gloriâ illa neminem beare potest. Abibit ad progeniem patrum suorum, & usque in æternum non videbit lucem, Psal. 49, 20.

2. *In divitiarum copiâ*, quod putant au-rum robur suum, & obrizo dicunt: Fiducia mea, Job. 31, 24. Non enim in abundantia cujusquam vita ejus est, Luc. 12, 15. Ergo nec beari potest à copiis suis. Potius Pauli il-lud locum habet: Qui volunt divites fieri, inci-

incidunt in tentationem, 1. Tim. 6. v. 9.
3. *In vita luxuria.* Væ enim illis, qui confurgunt manè ad ebrietatem sectandam, Esa. 5. v. 11. 12. 13.

Breviter: Quocunq; vertimus nos, nihil est, nisi vanitas vanitatum, & omnia vanitas, Eccl. 1. 2. Ideò inquit Paulus: Hoc dico fratres: Tempus breve est. Reliquum est &c. 1. Cor. 7. v. 29. 30. 31.

Qui verò in Christum credit, & per fidem discipulus ejus factus est, simul quoq; fidem suam per opera probat, tum erga Deum, tum erga proximum, & in verâ pietate perseverat, is adhuc hodie æque beatus, ac Apostoli deprædicandus est,

1. *In vita moderna,* quamvis enim ærumnæ & tribulationes non deficient: tamen scimus, quod Deum diligentibus omnia cooperentur in bonum, Rom. 8. 28. sicut igitur Philippus Rex Macedonia Deo gratias egit, non modò propterea quod filius Alexander sibi natus esset sed & quod tempore Aristotelis lucem aspexerit, à quo in bonis disciplinis & virtute informari potuerit: Sic multò magis nos causam habemus, Deo gratias ex animo agendi, quod nos eo tempore nasci voluerit, ubi verbum ejus purè & sincerè, sine hominum adinventioibus prædicatur. A Domino factum est istud, & mirabile in oculis nostris Psal. 118. v. 23.

2. *In vita æterna,* ubi Deum à facie ad faciem videbimus, 1. Cor. 13. 12. Cum discipuli Christi ad Emaus proficiscerentur, Dominum etiam videbant: at oculi illorum tenebantur, ne illum agnoscerent, Luc. 24. v. 16. At ibi non modò Regem in decore suo videbunt oculi nostri, Esa. 33. 17. sed omnes quoque cognoscemus eum, à minimo usque ad maximum, Jer. 31. v. 34. &

vocem amabilem audiemus: Venite benedicti Patris mei, Matth. 25. v. 34. Id tam gratum erit auribus nostris, ut omnium miseriarum nostrarum obliti, ovantes cantaturi simus:

-- Vincit præsentia fatum.

Hic non est finis præsentiarum ejus, Esa. 2. vers. 7.

II. *Tanquam legis Mosaica confirmator.* Scribam enim se tentantem, ad legem ablegat, eumq; dextrè respondentem, his verbis instruit: Fac hæc & vives.

Hoc simplicioribus mirum videri possit, quod Christus eum, qui de salute quærit, ad legem relegat, cum tamen lex data non sit, quæ possit vivificare, Gal. 3. v. 21. Sed rectè ponderanda est responsio Christi: respondit enim stulto ad stultitiam, ut Salomo ait, Prov. 26. v. 5.

Scriba hic non quæsit, quæ via est salutis? secus enim Christus ei responsum dedisset, quale Nicodemo: Sic Deus dilexit mundum, Joh. 3. v. 16. Aut ut Thomæ respondit: Ego sum via, veritas & vita, Joh. 14. v. 6.

Quia verò hic nasciturulus *de faciendo* quærit, & vitam æternam non secundum gratiam, sed secundum debitum consequi vult, Rom. 4. 4. ideo Christus responsum suum ad quæstionem ejus accommodat, ut eum ad notitiam sui perducatur, & intimâ naturæ corruptione ob oculos ponat, ratione cujus legem perfectè implere non possimus, est n. jugum, quod neq; patres nostri, neq; nos portare valemus, Act. 15. 10. Joh. 7. 19.

Neq; verò hic existimandum est, quod Christus hoc ipso legem inutilè censeat, aut ex Ecclesiâ exterminatam eat. Minime. Lex bona est, & posset homini vitâ dare, si perfectè eam impleret. Quia verò nullus homo

repe-

reperitur, qui id præstare possit, ideo Christus legi se subiecit, eamq; usq; ad minimum apicem implevit, Matth. 5, 17. Sic lex tanquam pædagogus noster nos ad Christum manuducit, ut ex fide justificemur, Gal. 3, v. 24. Rom. 10, v. 4.

Notentur hæc

1. *Ad correctionem*, ne viribus nostris ascribamus, quod legem Dei perfectè servare possimus. Omnis enim iustitia nostra, est sicut pannus menstruatus, Es. 64, 6. Et cum fecerimus omnia, quæ præcepta sunt nobis, dicamus: Servi inutiles sumus, Luc. 17, 10. & gratiam Dei imploremus, dicentes: Domine, ne intres in iudicium cum servo tuo, Psal. 143, v. 2.

2. *Ad instructionem*. Quamvis enim iustitia non veniat ex lege, quia eam perfectè implere nequimus, non tamen propterea planè exterminari debet, sed vitam nostram, pro gratia, quæ in nobis est, ad eam componamus. Sic luceat lux nostra coram hominibus, Matth. 5, 16. Licet per opera bona salvari non possimus, tamen per mala opera damnari possumus, Gal. 5.

3. *Ad erectionem*. Si lex condemnationem tibi minatur, responde tu: Reconciliati Deo sumus per mortem filii ejus, Rom. 5, v. 10. Hic cælum duplici jure possidet: primò *jure hereditario*, secundo *jure merito*, priori modo sibi vendicat, posteriori modo mihi communicat, Bernhardo asserente. Sic per fidem in Christum liberamur à maledictione legis, Gal. 3, 13. Rom. 4, 5.

III. *Tanquam generis humani reparator*. De infelici viatore audimus, quod postquàm in latrones incidit, qui etià despoliaverunt eum, & plagis impolitis abierunt, semivivo relicto: Sacerdos & Levita præterierint, in miseria eundem relinquentes. Hoc ipso in-

dicatum est, nec legem nec sacrificia peccata expiare potuisse: solus Christus id fecit, qui per Samaritanum præfiguratur, non aliud enim sub cælo nomen datum est, in quo salvari possumus, Act. 4, 12.

Samaritanus iter fecit per viam, ubi vulneratus jacuit: Sic totus mundus plenus infirmorum erat, ideo Christus viam hanc ingressus est, quærere & salvum facere, quod perierat, Luc. 19, v. 10.

Samaritanus misericordiâ vulnerati motus est. Sic & Christus commiseratione miseræ nostræ affectus est. Non n. delectatur in perditionibus nostris, Tob. 3, 22.

Samaritanus appropinquans alligavit sanctorum vulnera, & in diversorium duxit, & curam ejus egit. Sic & Christus nobis appropinquavit, dum nobis fratribus suis per omnia ad similitudinem est, excepto peccato, Heb. 2, 27. & per vulnera sua nostra vulnera sanavit, El. 53, 5. Ideò ait Bernhardus: *Nil tam efficax est, ad curanda conscientia vulnera, quam vulnerum Christi recordatio sedula*, quod in diversorio ecclesiæ quotidie inculcatur, ideo Christo acceptum referamus oportet, quod huc nos perduxerit, velut in spirituale *versorium*, in quo omnia instructa sunt, quæ ad curationem animæ pertinent. Primò enim adhibetur *vinum*, h. e. conciones legis, quibus vulnera renovantur, ut sensum peccatorum in conscientia deprehendamus. Deinde *Oleum Evangelii*, quod dolores lenificat, ut ossa exultent contrita, Ps. 51, v. 10.

Samaritanus alterâ die egrediens, protulit duos denarios, & dedit hospiti, & ait: Curam illius habe, & quodcunq; præterea in sumferis, ego cum rediero, reddam tibi.

Christus similiter cælum adscensurus, *Hospiti*, h. e. *Ecclesiæ ministris* duos denarios reli-

reliquit, *verbum* nimir, & *sacramenta*, quibus ad terrorem impenitentium, & consolationem fidelium & corde contritorum uti debent. Id quoq; fideliter remuneratum se promisit, Pl. 61, 6. Hinc ipse ait: Electi mei non laborabunt frustra, Ef. 65, 23. Et Christus ait: Merces vestra copiosa erit in cœlis, Matth. 5, v. 12.

Nos gratias Deo agere debemus, pro spirituali hâc animæ curatione, & honorare medicum conveniētibus donariis, Sir. 38, 1.

studentes, ne recidivam patiamur. Ecce, sanus factus es: jam noli peccare, ne deterius tibi quid contingat, Joh. 5, 10.

Hoc nobis dictum putemus. Postquam enim effugerunt coinquinationes mundi, in cognitione Domini & Salvatoris nostri Jesu Christi, & c. 2. Petr. 2 v. 20.

Rogamus cœlestem Samaritanum nostrum, ut nos ab omni infirmitate liberet, & in restitutâ sanctitate conservare dignetur, Amen.

Dominica XIV. post Trinitatis.

Evangelium Luc. 17. v. 11. --- 19.

EXORDIUM.

Prescripsit Deus olim Israëlitis peculiarem ritû, mundandi & expiandi leproso. Nempè, qui purificabatur, duas aves mundas, quibus Israëlitis vesci licuit, afferre tenebatur, unam immolandam in vase fictili, super aquas viventes: aliam autem vivam, cum ligno cedrino, & cocco, & hyssopo, tingendam in sanguine passeris immolati; quo adspargere oportuit eum, qui mundandus erat septies. Quando hoc ita factum erat, dimittenda erat avis viva, ut avolaret in agrum. Quò indicatû fuit, hominem leprosum, nunc perfectè liberatum, hominem commercio frui posse, Lev. 14, v. 1, seqq.

In prælecto Evangelio, Servatorem decem Leprosos simul mundasse audimus, sed non adhibitis ceremoniis illis, quæ in V. T. usitatae fuerunt. Ille enim jam præsens aderat, quem ceremoniæ hæc præfigurarunt, ratione spiritualis purgationis peccatorum nostrorum, quam facturus erat per seipsum Hebr. 1, v. 3.

Nos omnes spirituali peccatorum leprâ

infecti sumus. Nemo dicere poterit: Mundum est cor meum, purus sum à peccato? Prov. 20, v. 9. Omne enim figmentum cogitationum cordis nostri tantummodo malû est, omnibus diebus, Gen. 6, 5, c. 8, 21.

Sed per Christum restituti sumus, qui languores nostros tulit, & dolores nostros portavit, ut livore ejus sanati simus, Ef. 5, 3, 5.

Id Deus adumbrare voluit per *aves mundas*, quas leprosi ad mundationem suam afferre tenebantur.

Altera, quæ immolata fuit, significat crucentum illud Christi sacrificium, quod velut agnus immaculatus præstitit pro peccatis totius mundi, 1. Joh. 2, 2.

Altera, quæ dimissa fuit, significat liberationem animæ, quæ sanguine Christi purificata, viva in cœlum avolat, ad spiritus iustorum perfectorum, Heb. 12, 23, & ita particeps fit in partem fortis sanctorum, in lamine, Col. 1, 12.

Flabrum verò quod Sacerdoti conficiendum fuit, ex ligno cedrino, & cocco & hyssopo, imago est sacri Ministerii, per quod

T t

Spi-